

RÂUL TÂRGULUI -CARACTERISTICI MORFOGRAFICE-

Tufan AUREL

Liceul National cu Program de Atletism-Campulung Muscel, Str. Negru Vodă, Nr. 185, aurel_tufan@yahoo.com

THE FAIR RIVER -monographic characteristics.

Abstract. The Fair River named as such after Câmpulung – an old town which dates as far back as the early feudalism, situated in the central-southern part of Romania- develops its course in the south-east part of The Făgăraș Mountains. Situated in the south of the Făgăraș Mountains, The Fair River rises under Păpușa peak (2391 m high) at 2050 m, being formed by a series of alpine torrents. Further on, The Fair Valley spreads towards the south up to the confluence with the Bratia Valley, at about 19 km from Pitești, in Țițești, on a distance of 69,7 km and a basin surface of 1087 km². The interfluvial systems cannot be placed outside the great neighbouring depression areas whose link is assured by the complex system of the valleys. The hydrographic systems through the permanent evolution of their basins, have developed form categories in which the relation valley-interfluvial is predominant. The gravitational and the torrential erosion processes affected their flanks seriously creating real bad lands in different sectors in the region of Lăzărești and to the east of The Red Steep. The Fair basin-the piedmont sector-is crossed by the following rivers: The Fair River, The Argeșel River, The Bratia River and the Bughea River, all these flowing in the direction north-south, the most rivers having a transversal character.

Keywords: The Fair River, hydrographic, torrential, erosion, interfluvial

Râul Târgului, denumit astfel după localitatea Câmpulung – vechi târg ce datează încă din feudalismul timpuriu, situat în partea central - sudică a României - își desfășoară cursul în partea sud - estică a Munților Făgărașului.

Situat în sudul munților Făgărașului, Râul Târgului izvorăște de sub vârful Păpușa (2391m. înălțime) la 2050 m., fiind format dintr-o serie de torenți alpini.

În continuare, Valea Târgului se desfășoară spre sud, până la confluența cu Valea Bratia, la circa 19 km. de Pitești, în localitatea Țițești, pe o lungime totală de 69,7 km. Și cu o suprafață a bazinului de 1087 km² (I. Ujvari, 1972).

Din punct de vedere structural, Râul Târgului străbate două regiuni majore:

- a. unitatea de orogen carpatic (regiunea cutărilor alpine), prin care trece râul de la izvoare până în dreptul localității Lerești;
- b. unități de platformă, prin care trece de la Lerești până la confluența cu valea Bratiei.

Având evoluții diferite, cele două unități structurale au căpătat caracteristici litologice și structurale diverse, care au imprimat reliefului trăsături specifice.

Deci, după ce părăsește căldarea glaciară a Păpușii, drenează pe dreapta și căldarea glaciară a Iezerului, drenat de pârâul Bătrâna.

În aval de Lerești, după cum am mai menționat, Râul Târgului intră în depresiunea Câmpulung Muscel, pe care o traversează în sens longitudinal până la Apa Sărată.

De aici valea se lărgeste, pătrunzând în depresiunea intracolinară Schitu Golești, unde își întregeste cursul cu valea Bughea – afluent pe partea dreapta.

În zona de confluență, valea se îngustează, fiind străjuită la sud de dealurile: Râpa Roșie (869 m.), Cărpiniței (745 m.) și Cotu (678 m.).

Sectorul piemontan (inferior) de scurgere al Râului Târgului se suprapune regiunii din cadrul Piemontului Getic, ce poartă denumirea de „Gruiurile Argeșului” – denumire atribuită de Vintilă Mihăilescu în 1966, cu altitudini medii de 400-600 m., având aspect de culmi netede, alungite pe direcția NS și care se termină cu „gruiuri”, însoțite de terase în punctele de confluență ale Argeșului, Râul Doamnei, Bratiei, Râul Târgului și Argeșelului.

În acest sector râurile au un regim hidric permanent, cu apă mai bogată în prima parte a primăverii și în a doua parte a toamnei (ca urmare a alimentării pluvio-nivale), în timp ce afluenții au un regim hidric temporar.

Deci, în ceea ce privește unitățile de relief prin care trece Râul Târgului, se pot distinge trei mari unități bine diferențiate:

- a. Carpații Meridionali – complexul Iezer-Păpușa unde valea are un bazin orientat SV-NE în cea mai mare parte;
- b. Subcarpații Getici cuprinși între Valea Argeșului și Valea Bratia;
- c. Podișul Getic – în nord-estul acestui podiș între Gruiurile Stâlpnelor și Conțeștilor;

Din punct de vedere matematic, Râul Târgului se întinde de la 45°30' latitudine nordică până la 45°10'30" latitudine nordică – în latitudine. În longitudine se întinde între 24°25'30" longitudine estică și 25°07'30" longitudine estică.

Sistemul interfluviilor

Indicii cantitativi și calitativi, prin valorile lor, consemnează antiteza morfologică, respectiv fizionomia diferită a sistemelor de interfluvii și de văi. Interfluviile formează, prin poziția lor, suprafețe de departajare a apelor, linii de cumpene de apă, incluzând deci în însăși dezvoltarea lor până într-o anumită etapă, o evoluție comună care imprimă și trăsăturile de bază în peisaj.

Sistemele de interfluvii nu pot fi privite în afara marilor arii depresionare vecine a căror legătură este asigurată de sistemul complex al văilor. Sistemele hidrografice prin continua evoluție a bazinelor lor au decupat categorii de forme în care raportul vale-interfluviu este predominant. (fig. nr. 1).

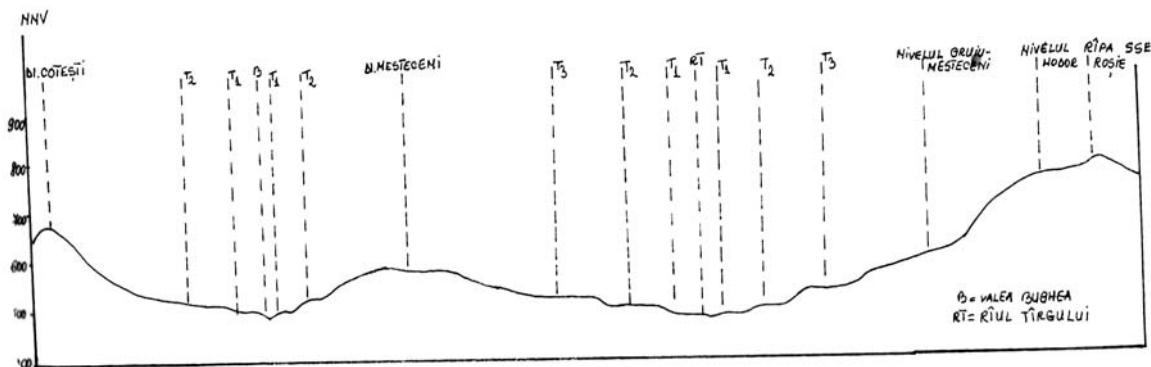

Fig. 1 Profil transversal în depresiunea intracolinară Schitu-Golești

Acest raport ne dă o serie de date prin care ne putem explica problema sincronizării umerilor, a rupturilor de pantă, a teraselor, a piemonturilor și a suprafețelor de nivelare. Analiza sistemelor de interfluvii din cadrul bazinului Râului Târgului – sectorul piemontan scoate în evidență condițiile fizico-geografice în care a avut loc modelarea lor.

În sectorul piemontan nota caracteristică a interfluviilor este dată de existența unor formațiuni petrografice deosebit de friabile, specifice fiind interfluviile prelungi, cu podul neted ușor către sud – sud-vest.

Procesele gravitaționale și de eroziune torențială le-au afectat serios flancurile, creând în anumite sectoare adevărate „badland-uri” (pământuri rele) în sectorul localității Lăzărești și la est spre Râpa Roșie.

În cadrul Podișului Getic predomină aspectul ușor bombat, interfluviile fiind foarte fragmentate. Partea stângă a văii Argeșului se caracterizează prin prezența unor dealuri cu altitudini ce variază în jur de 600-700 m., ce însoțesc valea Argeșului până la confluența sa cu Râul Târgului (fig. nr. 2).

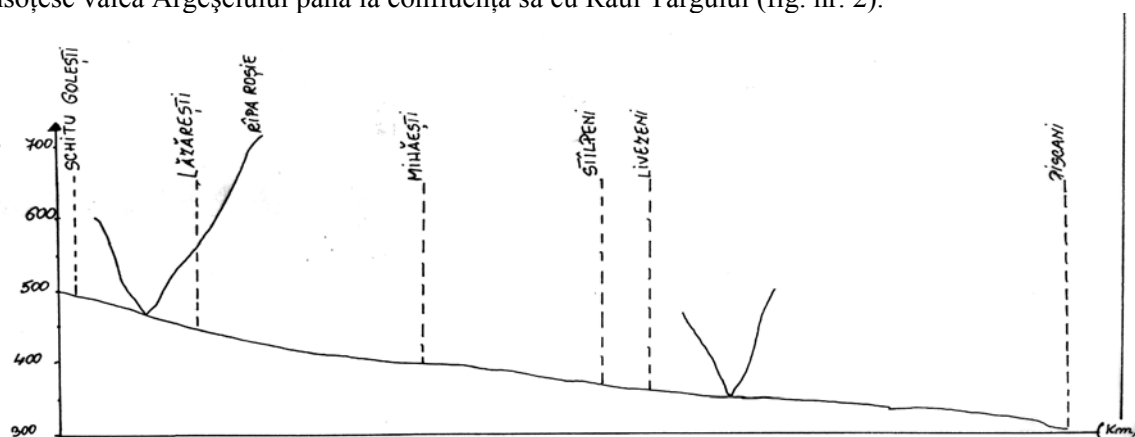

Fig. 2 Valea Râul Târgului

Versanții aceștia altădată sunt astăzi afectați de puternice procese de alunecare care dau nota dominantă a văii Argeșului în cadrul platformei Căndești.

Între valea Argeșului și Râul Târgului interfluvii este presărat de nenumărați martori de eroziune de natură litologică: Obaița, dealul Runcului, dealul Dobroi, dealul Padina, dealul Huluba. Spre văi aceste dealuri coboară reducându-și pantele la valori foarte reduse.

Interfluvii dintre Râul Târgului și Bratia se înscrie în același context. Începând cu linia ce ar uni localitățile Aninoasa (pe Bratia) cu Schitu Golești altitudinile scad de la 600 m. până la 400-450 m.

În zona de confluență a Râului Târgului, Bratia, Argeșul și Râul Doamnei întâlnim o zonă joasă, cu altitudini de peste 200 m.

Sistemul văilor și versanților

Bazinul Râului Târgului – sectorul piemontan + este brăzdat de următoarele râuri: Râul Târgului, Argeșel, Bratia și Bughea, acestea curgând pe direcția nord-sud, majoritatea râurilor având caracter transversal.

Râul Târgului este o vale consecventă, prezentând puternice despletiri și meandrări. Versanții ce străjuiesc valea au altitudini de 400-500 m., evidențiindu-se caracterul de vale instabilă, la ape mari depășindu-se albia minoră.

De-alungul văii se întâlnesc trei nivele de terase (5-10m, 15-20m și 30-40 m). De la Schitu Golești și până la confluența cu Bughea, pe partea dreaptă a Râului Târgului se dezvoltă primele două terase, care au o lățime de aproape 1 km. În zona de confluență cu Bughea conul de dejecție este ocupat de trei nivele de terase. De aici și până la Rădești, pe ambele părți ale Râului Târgului, apar terasele amintite (primele două), iar la confluența cu Bratia apare a treia terasă, pe care se află localitatea Oprești.

Valea Argeșelului, care izvoraste de sub muntele Papusa, din locul numit Poiana Sântilie pe direcția nord-sud, are caracter de vale suspendată, datorită poziției bazinului hidrografic al Argeșelului între cele două bazine care se dezvoltă în părțile opuse: al Râului Târgului spre vest și al Dâmboviței spre est. De-alungul ei se desfășoară o serie de bazine: bazinul Pravăț-Nămăiești, bazinul Boteni și depresiunea Lucieni. De la sud de Boteni și Lucieni valea s-a adâncit în pietrișurile de Căndești, având un caracter simetric. De la Nămăiești, valea Argeșelului își dezvoltă terase. Ion Popescu Argeșel prezintă șase terase grupate astfel: terase superioare, medii și inferioare, în cadrul cărora putem distinge mai multe nivele.

Râul Bratia izvorăște de la altitudinea de aproximativ 2000 m. de sub muntele papau. Versanții ce însoțesc această vale au altitudini de peste 1000 m. La confluența cu Brătioara, Bratia a format un mare con de dejecție pe care se află situată localitatea Căndești. Sectorul cuprins între Berevoiești și Stâlpeni se caracterizează prin profil longitudinal lent, valea Bratiei coborând ușor. În ceea ce privește dezvoltarea teraselor pe valea Bratiei, observăm că acestea însoțesc valea de la Berevoiești și până la confluența cu Râul Târgului, unde atinge dezvoltarea maximă.

De la confluența cu valea Râușorului și până la confluența cu Slănic, pe valea Bratiei întâlnim două nivele de terase.

La confluența cu valea Slănicului se dezvoltă și al treilea nivel de terase pe care sunt situate localitățile Valea Siliștei, Aninoasa, Vlădeștii de Sus.

De la Aninoasa și până la confluența cu Râul Târgului apar pe ambele părți cele trei nivele de terase, puternic fragmentate de organisme torențiale. Lățimea teraselor este redusă, întreg complexul de terase extinzându-se pe o lățime de aproximativ 1 km.

Râul Bughea izvorăște de sub muntele Zănoaga. Principalul său afluent, Bughița prezintă în sectorul superior o vale îngustă, tânără ce formează cheile Bugheți. De la o vale îngustă în zona de obârșie, Bughea se transformă într-un râu care-și dezvoltă terase bine individualizate. În dreptul dealului Ciocanu prezintă un mic defileu săpat în conglomerate burdigaliene și pietrișuri de Căndești.

Bibliografie

- Coteț, P., (1973), Geomorfologia României, Ed. Tehnică;
Mihăilescu, V. (1957), Piemonturile, Comunicarea Academiei R.P.R., Nr. 1;
Popescu, I., Argeșel, (1969), Procese antropice de modelare a versanților, Comunicări de geografie, vol. VII;
Popescu, I., Argeșel, (1965), Probleme de toponimie geografică în bazinul Argeșului, Natura, seria geologie-geografie, Nr. 1;
Tufescu, V., (1947), Problema platformelor de eroziune, vol. I, Cursuri 1945-1946, ICGR, București;
*** (1992), Geografia României-Regiunile pericarpatice, vol. IV, Ed. Academiei;
*** Harta topografică la scara 1:50 000, foaia Câmpulung.